

قودص دیحوت ۵.

(۱۴۰۲/۰۸/۱۰)

۱۴۰۲ ن آب آ ۱۷، ه بن ش راه چ - (۱۴۰۲-۱۴۰۳) ی لی صحت لاس

- (ه دی کچ) رات فگشی پ
- ی ف ددعلا ةئجت ب ضعب تی ملو ، ه تاذ ی ف تواف تی مل ی ذلا وه لب «یهرقف حرش ی ه مادا»
«ه لام ک»
 - یراب لام ک رد ددع ی فن س پس ، لاع تم دن وادخ یراب لام ک تابثا و صقن ی فن
تطاس ب تابثا و ی لاع ت
 - دوش ی من ه ی زجت ددع دن نام وا تاذ ؛ «ددعلا ةئجت» ی لوع فم ی انعم
 - دوش ی من عقاو ددع دودعم وا تاذ ؛ «ددعلا ةئجت» ی لعاف ی انعم
- نیع رد ، وا زا ءایشا تقرافم رد ی لماع ، لاع تم دن وادخ تاذ ندوب ی نعم ل ا دحا و تطاس ب
ءایشا رب وا ی ه طاحا
 - «اه ی ف نوکی» و «اهنم نکمت» ؛ ه سن تواف ت (فلا)
 - تنسله رد همسجم رکف ی فان «عجرامم لا یلع ال اهنم نکمت» (ب)
 - رکبوبا و (مالسلا ه یلع) نی نمؤملاریما اب قی لثاج ی هرطانم زا ناملس ثیدح (ج)
 - تاذ تطاس ب ی همزال ، تافص اب تاذ تی نیع مدع و تاذ اب تافص تی نیع (د)
 - دن وادخ تاذ ندوب قباس اب ی هلا تاذ زا رمال س فن تی قوبسم ی همزال مدع (ه)
رمال س فن زا لاع تم
 - هب لاع تم دن وادخ فاصت ل ی فان ، لاع تم دن وادخ زا طب رلا ی عی بط تی قوبسم (ز)
ندوب قباس
 - فی صوت ؛ اهن آ ی هلیسو هب لاع تم دن وادخ فی صوت و تاملک زا ه ی بشت ی فن (ح)
یراشا

(هدي کچ) رات فگ ش ی پ

«هل امك ي ف ددعلا ةئزجتب ضعبت ي ملو ، هتاذ ي ف توافتي مل ي ذلا وه لب» رقف حرش م ادا

تابثا و لاعت يراب لامك رد ددع ي فن س پس و لاعت م دنواخ يارب لامك تابثا و صقن ي فن
لاعت م دنواخ تاذ ندوب ين عمل ا دحا و تطاسب ؛هئزجت ي لوعفم و لعا ف ي انعم ني يبت ؛تطاسب
هلا تاذ زا رمالا سفن تي قوبسم مزال م مدع ؛ايشا هب وا طاحا ني ع رد وا ايشا ت قرافم رد ي لماع
يناعم كرد و «تجزامم مدع» ي انعم رد تقد موزل ؛رمالا سفن زا لاعت م دنواخ تاذ ندوب قباس اب
تجزامم.

وه لب« ى هرقف ح رش ى هم ادا
، ه تا ذ ى ف ت و اف تي مل ى ذ لا
ددع لا ة ئ ز ج ت ب ض ع ب تي مل و
«هل امك ى ف

«هلامك ي ف ددعلا ةئزجتب ضعبت ي ملو ، هتاذ ي ف توافتي مل يذلا وه لب» يهرقف حرش يهامدا

لامك تابثا و صقن ي فن سپس ، لاعتم دنو ادخ يارب يراب لامك رد ددع ي فن تطاسب تابثا و يلاع

يهبطخ نيا رد مالسلاله يلع اماما هك ياهلمج هس - ود نيا رد ، مي دوب موس و داتفه يهحفص حرش رد
:دندومرف هك رابم

، هلامك ي ف ددعلا ةئزجتب ضعبت ي ملو ، هتاذ ي ف توافتي مل يذلا وه لب»
[1] «عزامملا يلع ال اهنم نكمتو ، نكامال فالتخا يلع ال ءايشال قراف

ياهثحب مه هتشذگ يهسلج رد ، تسا بوخ يوغل ياهثحب يلو ، ديشك لوط يرا دقم يوغل ياهثحب
دم آشيپ يرگي د

اجنيا رد نآ مسا ، تسا ةليسولا ةبطخ ، متفه و تسبي ثيدح ، موس و داتفه يهحفص رد ثحب
هدم آةليسولا ةبطخ اونعهب ، لوقعال فحت و فيرش يفاك رد يرگي د ياهج رد اما ، تسا هدمان
، هلاوه يلع ةللالي لص ادخ ربمايپ تداهش و هفيقس يايضق زا دعب زور تفه يهلصاف اب ، تسا
دندناوخ اربطخ نيا و دندم آمالسلاله يلع ترضح

نيب فاكش ، دنيوگيم «نيعبصالا نيب دغب» ار «تافو» ، تسا لعافت باب زا ، «توافت» يهملك
ديناوتيم ، تسا هتشذگ هلصاف تشگنا ود نايم لاعتم يادخ نوچ ، دنيوگيم توف ، ار تشگنا ود
رد رگا ، دينك رود مه زا مه اب ار ود ره ديناوتيم ، ديدب دغب نآ زا ار يرگي د و ديرگب تابثا ار يكي
داهش تسا ، هفيرش يهي آ رد ؛ تشاد مه يصاخ يناعم «توافت» ، دنوشيم رود مه اب ود ره ، «توافت»

مدرک ضرع ، [2] «رؤطف° نم° ي° رت° له° رصبالا عراف° توافت° نم° نُمحّرلا° قلخ° ي° ي° رت° ام°» :مي درک
ءيش دوخ نوردن زا هك يفاكش الاح ، تسا «فاكش» اهنآ زا يكي هك دراد يددعتم يناعم «رؤطف»
و هشي لثم ؛ ديايپ ينوريپ ءيش زا هك تسا يفاكش اي ، دوشيم نتفكش هك ديايپ ينوريپ
يناعم ، دراد هك يفاطل اب اهنيا يهه ، دفاكش يم ار يتخرد يه ندب و ديايم ينوريپ زا هك يربت
دنديم ةدارالا لمحتم ، دحاو مالک کي زا ار يفلتخم

مه رس تشپ ار هلمج ود مالسلالهیلع ماما، تسا فاکش و روطف یانعمهب «توافت» رگا اجنیا رد مل یذلا وه لب: تسین لاعتم دنوادخ تاذ رد صقن و ألخ مقر چه دنیوگب، دناهوخیم لوا. دناه دروآ فاکش، دوب ألخ وا تاذ رد، دوب توافت رگا. دوب «روطف»، دوب توافت رگا هک «هتاذ یف توافتی و ألخ، صقن ینزوس رس لاعتم یادخ؛ «هتاذ یف توافتی مل» سپ. تشاد دوبمک، دوبن ألم، دوب وا رد یصقن آلصا و تسا لامک اپ و رس هک الاح. تسین روصتم، وا رد، ألم دوبن و درادن دوبمک توافتی مل یذلا وه لب: تسا تروص هچ هب وا لامک نیا هک دندهیم حیضوت مودی هلمج، تسین مل» هک یقلطم لامک ینعی «هلامک یف»؛ «هلامک یف ددعلا ةئزجتب ضعبتی ملو، هتاذ یف دوشیم لامک اپ و رس سپ، تسین وا تاذ رد یدوبمک و فاکش و ألخ چه نوچ. «هتاذ یف توافتی رد. «هلامک یف ددعلا ةئزجتب ضعبتی مل و»، تسه وا یارب لامک اپ و رس نیا هک یلاحنیرد اما طی سب یلامک ینعی. دندهیم حیضوت دراد مودی هلمج، تسا هوب نآ دهم لوا یهلمج هک یلامک نیا. تسا «ددعلا ةئزجتب ضعبتم» هک یلامک هن. تسا.

تسبسانم ات ماهتشاذگ ار «ددع»، «ضعب»، «عزج» تاملک هک ماهتشاذگ اجنیا رد ار تغل یاهباتک نم میورب ولج ار هلمج دوخّال عف الاح یلو. تسا ینآرق تاغل اهنآ یهمه. تسا یبوخ تاغل. میناوخب، دش دیامرفب، دسریم ناتن هذ هب هچ ره مه امش، میوگیم ار تسه نم رصاق نهذ رد هک هچنآ.

هبشلا نم اهانتم یف هتاذ لیختت نأ نع لوقعلا بحج و: دوب تروص نیا هب تالمج نیا زا لب بق رد تیفیکی ینعی؛ تسا تیفیکی هب طوبرم «هبش» هک دیآیم تروص نیا هب، نهذ هب؛ «لکشلاو فیکی و مک. تسا عنتم دنوادخ دروم ردّراق لصتم مک ینعی «لکش». تسا عنتم لاعتم یادخ دروم مه اجنیا رد. تسا هلصتم تایمک رد لکش. تسا تایفیکی رد تهابش. درادن هار، لاعتم دنوادخ تاذ رد. تسا لصفنم مک ددع. دیآیمن مه لصفنم مک و تالمک رد؛ «هلامک یف ددعلا ةئزجت»: دنیامرفیم نیا رد مالسلالهیلع ترضح ار - لصفنم مک زا و لصتم مک زا و فیکی زا - تالوقم نیا عاونا مامت تابثا. دش لصاح «توافتی مل» زا «هلامک» نیاربانب. دناه درک یفن لاعتم دنوادخ تاذ زا، ترابع لاعتم دنوادخ تاذ رد یصقن چه دندهیم ناشن هک دمآ تسد هب «توافتی مل» زا هک مه یلامک نیا یدح؛ تسا طی سب لامک اما، تسا لامک. تسا «ددعلا ةئزجتب ضعبتی مل» مه و لامک نیا، تسین ترضح لمج گنج هحبوبح رد. «ةریثک یناعمب تسیل»: میدناوخی بارعا تیاور رد. تسا ینعمل انّبر کلدک مهو ال و لقع ال و دوجو یف مسقنی ال ؤنأ هب ینیعی، ینعمل یدحأ لجوزع ؤنأ: دندومرف

طیسب و لامک هک تسا تروص نیا هب رگا. دندومرف هژاو هس مالسلالهیلع ترضح. [3] «لجوزع مینک انعم روطچ ار «ددعلا ةئزجت»، تسا ینعملآ یدح و تسا

[1]. ۷۳ ص ۱، ج ۱، دیحوتل، قودص خیش.

[2]. ۳ یه یآ، کل م.

[3]. ۸۵ ص ۱، ج ۱، دیحوتل، قودص خیش.

«هلامك يف ددعلا ةئزجتب ضعبت ي ملو ، هتاذ يف توافتي مل يذلا وه لب» يهرقف حرش يهامادا

ةئزجت» يلعوفم يانعم

ددع دننام و تاذ ؛«ددعلا

دوش يمن هي زجت

ينبم ردصم :ميراد روح ود ردصم .تسا ليعفت باب ردصم «ةئزجت» .«ددعلا ةئزجتب ضعبت ي مل و» نهذ هب اجني رد تسا مولعم ،ار ورمع ديز لتق :ديي وگيم يهاگ .لعوفم لل ينبم ردصم و لعافلل ،دوب عيجف يلىخ ديز لتق :ديي وگيم يتقو اما .ار ورمع ديز نتشك ؛ديي من لعوفم لل ردصم يسك يلىخ و اندش هتشك ينعي :ديي وگيم هكلب .دوب عيجف يلىخ و انتشك ينعي ديي وگيم من اجني لعوفم نأ يارب ردصم نيا نوچ .دوشيم هفاضل لعاف بيان اب لعوفم لل ينبم ردصم .دوب عيجف ديز نتشك هن .ديز ندش هتشك ينعي ،ديز لتق .مينكي مناعم ندشهتشك هب .تسا هدش ينبم

وحن هب «هلامك ضعبت ي مل» ؟ددع ندش يزجت منعي «ددعلا ةئزجت» .تسه لامتحا ود «ةئزجت» رد يتق و آلثم .دراد دودعم ددع .دنكي هي زجت ددع نوچ ؛تسا لعافلل ينبم ردصم اي .ددع ندش يزجت و راهچ و هس و ود و كي ديي وگيم و ديي وگيم .تسا دودعم بيس :ديي وگيم ،تسه بيس جنپ اجني رد اهبيس و دودعم يزيچ هچ .ميراد دودعم كي و ميراد ددع كي ام .درامشيم ار دودعم .تسا ندرمش ،دع .جنپ ددع زا راک ود سپ .درک ار راک نيا ددع ؛ادج تروصه يلو ،داد رارق يکلس كي رد ار اهنأ ؟درک يزجت منعي :ديي وگيم هفسلف رد .دنيک ليلحت ار وا موهفم ديناوتيم .تسا حرطم راک ود نأ رد ينعي .ديي ام ،دراد اناج رگا هسأرب عون ،بُخ .تسا عون كي راهچ .تسا عون كي ،جنپ ينعي .«هسأرب عون ددع لک» يانجاشت يعون ماقم رد تسين نکمم ،عون كي ناونع هب ددع كي ينعي ؛دنتسه يلىلحت نأ يانج .دوشيم يلقع نأ ليلحت ،دنيک ليلحت ،عون كي ناونع هب ار جنپ امش رگا اذل و دشاب هتشاد يچراخ رب هک تسا يلىلحت نيا .دوشيم كي جنپ عامتجا .دوريم ليلحت كي ات جنپ هب ،جنپ :ديي وگيم نيا - ددع ندش يزجت منعي وحن هب - ميرىگب لعوفم لل ينبم ار «ةئزجت» رگا اذل و تسا هدش دراو جنپ رگا .دربيم ليلحت دجاو جنپ هب ار جنپ ددع دننام يعون كي لقع .يلىلحت ضاعبا ،دوشيم «ضاعبا» ينبم ردصم نيمه ائادتب دياش .دوشيم ددع ندش يزجت منعي ،دشاب لعوفم لل ينبم «ةئزجت» .تسا لعافلل ينبم ردصم هک دشاب نيا زاي قدا يانعم كي دياش اما .دياي نهذ هب لعوفم لل

«هل امك في ددعلا ةئزجتب ضعبتى ملو ، هتاذ في توافتي مل يذلا وه لب» يهرقف حرش يهامدا

ةئزجت» ىلعاف ىانعم

عقاو ددع دودعم وا تاذ ؛«ددعلا

دوشى من

هب ،جنپ الثم هكنيا هن .دنكب يزجت م ودهب هيزجت و دىاب ددع هك يروط نآ ىنعى «ددعلا ةئزجت» نآ ؟دنكىم هيزجت ىنامز هچ ،ددع .دشاب هتشاد دودعم و دىاب جنپ هكلب .دوش يزجت م كى ات جنپ ،جنپ ،دشاب كى امش دودعم رگا .دىرامشىم جنپ اب ار دودعم نآ هك دراد دودعم ،جنپ ددع هك ىتقو ار تردق نيا ددع ،تسا يزجت م و قرفت م ،تتشتم امش دودعم ىتقو .دنك هيزجت ار نآ درادن تردق [نايم توافت رد] قىقحتلا رد [ىوفطصم يهالغ] هتبل .دراشب ار نآ و دىاب هك دنكىم ادپ **مُهاصَحْ أَذَقَل** .منكىم ضرع ،دش تصرف رگا .دناه دومرف ار يبوخ بلاطم ،«باسح» و «دع» ،«ءاصح»

ىانعم هب مه «باسح» .تسا شرامش ىانعم هب «ءاصح» .تسا هزى رگنس «ىصح» ،**[1]** **أَدَعُ مُدَّعَوُ** و «ضعب» هكنيا امك .دنراد ىفىرط ياهقرف ؟تسىچ اهنيا قرف .تسا ندرمش مه «دع» .تسا شرامش هب ار اهنيا ياهقرف ،هيلع **لَل** ناوضر يوفطصم ياقآ موحرم .دنتسه روطنيا «درف» و «ءزج» رمع كى هك ىققح ؛تسا رفن كى نهذ ساسا رب [توافت رادقم نيا] هتبل .دناه درك نايب ىياهوحن امش رضح نالا هك مه ياهبلط نم لثم .تسا هتشاذگ ياج رب دوخ زا ار ىثارت و تسا هدىشك تمحز هك ىتمحز ىملع ره ،لاح يآ ىلع ؛منكىم ضرع ار مدوخ .متسندان ردق ،منكىم ىبدا ىب و متسه ،مىربن نآ زا ىمسا و مىنكن هعجارم ام ىتقو .دندان اب ار نآ ردق نارگى دىاب ،تساوا شثارت ،دشكىم ار ناشدوخ تمحز اهنآ الا و دشب ركف هب نارگى هك تسا نيا هب ،اهنيا ىايح .دناميم روطنيمه .دناه دىشك .

نم درف .بتاك ناسنالا ضعب ،تسا ناسنالا درف .«درف» و «ءزج» ،«ضعب» ،«دع» ،«باسح» ،«ءاصح» .تسا من هج يارب .**[2]** **مُؤَسِّقُ مِئُجْ مُهْنِمِ بَابِلَ لِّلْ بَأَوْبَاءِ عَقَبَسِ آةَل** .بتاك ناسنالا

هيلع ترضح ؟دوشىم هچ شىانعم ،مىرىگب لعافلل ىن بم ار «ددعلا ةئزجت» رگا اجنيا رد ،بُخ ىلىلحت يازجا لاعتم يادخ ،تسا شدوخ رد يزجت لباق ددع نوچ دنىوگب افرص دنه اوخيم مالسلال «هتاذ ىف توافتى مل» :دناه دومرف نوچ اجنيا رد اما ،درادن ىلكشم و تسا تسرد ولو ،فرح نيا .درادن ىلامك .دراد ىلامك وا ،ىصقن ره دادعت هب هك دشىم نيا مهوت ،دراد لامك اپ و رس و درادن صقن ىنعى ،لبق يهلمج اب ام :دنىامرفيم مالسلال هيلع ترضح .تسا صياقن نآ عفر زا ،دراد لاعتم يادخ هك هك مىرادن دودعم ،لاعتم دنوادخ تالامك رد ىنعى «ددعلا ةئزجتب ضعبتى مل» اما مىدروا ار تالامك اما ،مىراد ار هم .مىرامش ب ددع اب دودعم ناوئع هب ار اهنيا مىنك عورش هك ؛تاىح ،تردق ،ملع مىيوگب «ىنعى مل اىدح» ،هريثكلال ىناعمب تسىل» ىنعى .مىرادن دودعم وا لامك رد

اجنيا رد ،تسا لعافلل ىن بم هك ىردصم يارب مه ىفىرط ىانعم كى ،دشاب تروص نيا هب رگا ،بُخ .ار وا لامك ،ددع ندرك يزجت .تسا روصتم

[1]. ۹۴ یه آی، می رم.

[2]. ۴۴ یه آی، حج.

ندوب ین عمل^۳ ای دحا و ت طاسب
رد ی لماع ، لاعت تم دن وادخ تاذ
نیع رد ، وازا ای شات قرافم
ای شارب وایه طاحا

رب وایه طاحا نیع رد ، وایشا تقرافم رد یلماع ، لاعتم دنواذخ تا ذ ندوب ی نعم لایح و تطاسب
ایشا

نکمت»؛ هخسن توافت (فلا
«اهی ف نوکی» و «اهنم

مزال دنه اوخیم مالسلایه یلع ترضح ایوگ، دمآ هلمچ ود نیای رد رد هک یمهم بلطم نیای لابند هب الاح
ات میوگب امش رضحم لامتحا تروص هب هک تسارطاخ نیای هب، میوگیم «ایوگ» هکنیای. دندنکی یریگ
مالسلایه یلع ترضح یتقو. ریخ ای مینکیم ادپ [نآ دیات یارب] راهظتسا زایدهاوش مینیبب
واتاذ رد یصقن مقرچه، تسین واتاذ رد مک و فیک، درادغانتما لکش و هبش زواتاذ: دندومرف
؛ درادن انعم واتاذ رد مه لصفنم مک سپ، تسین لصفنم مک هب دودعم، دراد هک مه یتالامک، تسین
یهمزال، دشاب طیسب تروص نیای هب یتاذ یتقو، بُخ. تساطیسب. تساینعملایح: هجوجیهه ب
یلع ال اهنم نکمتو، نکامالال فالتخا یلع ال ایشالال قراف: تسای نیاشاهمزال؟ تسیچ نآ
همه زاهک تسای وارب عرفتمالال، دراداریتطاسب نینچنیای لاعتم یادخ تاذ نوچینعی. «عزاممالا
؛ نکامالال فالتخا یلع ال». دورب اهنامسآ هب هک انعم نیای هب هن، تسای ادج هکنیای اما. تسای ادج زیچ
تقرافم، هدش ادج زیچ همه زایشتطاسب نیای اب یلو، تسای یرگید ناکم رد لاعتم یادخ هکنیای هن
ناکما، دش تقرافم یتقو، بُخ. «قراف» لوا. تسایتطاسب نیایهمزال، تقرافم سپ، بُخ. تسایهدرک
و«لوقعالافحت و یفاک رد». «عزاممالا یلع ال اهنم نکمت»؛؟ تسیچ سپ، بُخ. درادن اهنآ زایادج
زاهجرد نیدنچ، ربیعت رطن زایدندومرف قودص موحرم هکی«نکمت» نیای یلو. دراد «اهیف نوکی
یانعم لسا. تسای ناکم باب یهعواطم و لعفت، نکمت؛ «اهنم نکمت». تسای فطالا «نوکی» ربیعت
ییاج کی رد ندیزگی یاج یانعم هب، نکمتالالعف. شدوخ یاج اهثحب نآ. تسایتعسو وحن کی، ناکم
ردالاماکینعی. تسایهدیسر نکمت و نیکمت ماقم هب؛ تسای نکمت تفص نیای رد: دنیوگیم. تسای
دریگب اج، نآ

هذه یفَتَنکُمَت: دنیوگیمن، دیوش در نآ زا دیه‌اوخب و دیسرب؛ دشاب یروب ع یه‌ناخ کی رگا اَلثَم
دی‌شاب اِجَن آ رد مئاد دیه‌اوخیم. دینی کی گدنز دیه‌اوخیم هک تسای یاج رد نکمت هکلب. «رادلا
دنوناکم، دوشیم دنمناکم. دنیزگیمر ب شدوخ یارب، ناکم ناونعهب ار اجنیا ینعی؛ «نکمت»
دوشیم یماع یانعم «نوکی». دشاب «نوکی» هک تسای نآ زا فطلا، «نکمت» نیامناگ هب. دوشیم

رب وایه طاحا نی ع رد ، وای شا ت قرافم رد یلماع ، لاعت م دن وادخ تاذ ندوب ین عمل ای دحا و تطاسب
ءای شا

یلع ال اهنم نکمت» (ب)
همسجم رکف یفان «ةجزامملا
تنسلها رد

رب وایه طاح نیع رد ، وای شا ت قرافم رد یلماع ، لاع تم دنواځ تاځ ندوب ینعم لای دح و تطاسب
ءای شا

یهرظانم زا ناملس شیدح (ج) نینمؤملاریما اب قیلثاج رکبوبا و (مالسلا هیلع)

ام یثا «شیدح ای؛ دندراد همسجم و لب بنح نب دمحا لثم هک تسا اهلمج نآ زا ،یدعب یهلمج نیا ،بُخ
یلع امام باتک ،فَنصم نیلوا .تسا ناملس باتک ،مالسا رد فَنصم نیمود .»مالسالا یف فنص
شیدح .تسا قیلثاج شیدح ،ناملس باتک .تسا ناملس باتک ،فَنصم نیمود و تسا مالسلالهیلع
ار نآ مامت ،بولقلا داشرا رد یملید موحرم .تسا هدوب یفورعم رایسب شیدح نیثدحم نیب ،قیلثاج
تسا جاجتحا و فحت لثم .دزادنایم ار اهدنس ،بولقلا داشرا نوچ .دناهتخادنا ار دنس اما دناهروآ
،دنروایب ار اهدنس رگا دندیدم هک تسا هدوب فورعم یردق هب تایاور نیا هک تسا هدوب ینامز
موحرم یلو .دناهروایب ار دنس ،بولقلا داشرا رد اذل .دنتخادنایم ار اهدنس اذل ،دوشیم میجح باتک
و دناهدرک لقن ار قیلثاج شیدح نیا زا یددعتم تا عطق ،ناشیاهباتک ریاس و دیحوت نیمه رد ،قودص
یارب ،قودص موحرم دوخ ینعی .دنکیم قرف ناشیاهدنس ،دناهروآ هک یتاعطق نیا هک تسا نیا بلج
هک تسا یگبلط بوخ راک کی ،نیا .دناهتشاد دنس نیدنچ .دناهتشاد قیرط نیدنچ ،قیلثاج شیدح
،ام نامز رد هنافساتم .دوش یدنبهتسد قیلثاج شیدح نیا قیرط ،نیریاس و قودص موحرم یاهلقن زا
،دیحوت رد ،قودص موحرم طقف .تسین یرگیدیاج رد ،بولقلا داشرا زا ریغهب همامتب قیلثاج شیدح
هنافساتم .«ئوبنللا باتک یف همامتب هتجرخا» ار قیلثاج لصفم شیدح نیا هک دناهدرک هراشا
... و برغ فرط رد دنداد ربخ .دوش ادیپ اسب هچ .تسین اهتسد رد ،قودص موحرم یهوبنللا باتک
.دناهیدی مه اخیرب .تسه هدش تسرهف یطخ باتک ،نیمزریز فقس ات هک تسه اهنیمزریز زا یخرب
.دیایب ییاهزیچ ،تافنصم خنس نیا زا هک دوشیم ادیپ دیما یلیخ ،دوشیم لقن هک اهنیا

دنتفگ کوبت رد ؛دوب کوبت زا دعب ؛دوب تروص نیا هب شیدح لوا ؟دوب هچ قیلثاج شیدح یادتبا
نآ رد .دندمآ نوریب هندیما ترضح و ؤرسالا شیج ،دربب نیب زا ار مالسا و دنک هلمح دهاوخم مور
نم نوره ؤلزنمب ینم تنان» ؛دنتشاذگ اج هندیما رد ار مالسلالهیلع نینمؤملاریما مهم یه یضق
و هیلع ؤلللا یلص هلالا لوسر رضحم .دننک هیرگ دنتساوخم مالسالا هیلع ترضح ایوگ ؛«یسوم
نانز و اهچب اب هندیما رد نم ؛؟نایبصل و ءاسنلا عم ینکرتتا ؛هلالا لوسر ای ؛دندرک ضرع هلا
ؤلللا یلص ؤلللا لوسر اب ،دوب کوبت یهوزغ هک ؤرسالا شیج رد هندیما یهدرم مامت ینعی ؛؟منامب
هنیم رد اهنت ،دندوب مالسلالهیلع نینمؤملاریما هک ناشرکشل ریما لوا .دندش چراخ هلا و هیلع
اهچب اب هلب ؛«!؟ضررت ام أ» ؛دنتفگ ار یاهلمج ناشیا هب ،هلاؤهیلع ؤلللا یلص ترضح .دندنام
نیا زا دیوگیم لب بنح نب دمحا .«!؟یسوم نم نوره ؤلزنمب ینم نوکت نأ یضررت امأ» اما ینامیم
«دولجالا هنم رعشقت» ،شیدح

.دندوب هدماینّالصالا ای دندوب هتفر و دندوب هدمآ ای اهیماور ،دنتفر کوبت یهوزغ هب یتقو ،هصالخ
ای - تسا کیلوتاکی نامه ،قیلثاج - ار پاپ ام دوب هتفگ ؛دوب هدرک یرکف نینچ مور رصیق
دص هورگ کی .رگیدی شیشک دص اب ؛میروآیم ،دوب لاؤس و شحب و رکف لها هک ار ناشنیرتگربزب

گنج هکنیا زا لبق ات دندش دراو. دندم آهنی دم هب مور زا. نامز نآ رد مه نآ. تسا هدوبن مک هرفن یلص ادخ ربمایپ تدهاش هیضق، دندش دراو یتقو. تسیچ ربمایپ نیا لیلد دنینیب، دینک نیمه نم روظنم. دوب هتسشن، ترضح نآ یاج هب دجسم رد رکبوبا و دوب هدمآ شیپ هلاآ و هیلع ٲلل وایاهباوج مه قیلثاج. دادیم باوج مه وا، بُخ. دندرک، دندرک لاؤس هب غورش رکبوبا زا. تسا هملک کی اهنیا ربمایپ: تفگ و درک ور شهارمه شیشک دص نیا هب، لاؤس دنچ زا دعب و درکیم هرخسم یروف ار؟! تسا هداد یم باوج تروص نیمه هب مه

یهناخ برد هب یتجاران اب. دیزرلیم نم ندب لصافم: دنیوگیم. دنینیب ار ناملس بانج ترابع ای: «هلآوهیلعللایللص دمحم نید کردا»: متفگ و مدیود مالسلال هیلع نینمؤمللاریما تاللاؤس زا یکی. دینکیم هرخسم ار ام دندرک اهنیا. تسا ربخ هچ دجسم رد نینیب اب! نینمؤمللاریما عبس قوف: تفگ مه وا؟ تسا اچک ادخ: «یلاعت ٲلل نیا». دوب شلاوس نیلوا مرظن هب: دوب نیا وا ردآلعف سپ، تسا نامسآ تفه الاب هک ییادخ: «ضرالایف سیلف»: تفگ یروف مه وا. تاوامس دوش هچآدعب الاح، میتسه تچار وا تسد زآلعف اذل. تسین نینمز

هک یاهقح و هحیحص دئاقع زا یکی: دنیوگیم اهنآ. دنتسه هجاوم نآ اب اهیفللس ک تسا یزیچ نامه مان هب دندهیم یبتک جاجح هب جح رد. تسا نیمه، دشاب دقتعم نآ هب ناملسم کی دیابآم تح. تسالاب دنوادخ هک دیوگب دیابآم تح. تسا «ولعلال تهج تابثا» اهنآ زا یکی. هحیحصلال ٲدیقلعلا ٲقدانزلال یلع دلل» مان هب دراد یباتک لببح نب دمحا. دینک تبات وایارب ارولع تاهج دیاب هنوگنیا یزوجنبا جرفلاوبا لثم. تسین دمحا یارب نیا: دنیوگیم هلبانح زا یضعب. «ٲیمهجلالو وایارب هک دندرک لوبق اهللببح ریاس و هیمیتنبا. تساللببح نب دمحا یارب هکیلاحرد. دیوگیم

هک دوشیم هدافتسا [1] «یوتسلا شرعلا یلع نئمحرلا» یهیا زا دیوگیم: تسا اچنیا مروطنم. تسال نینمز هب روطچ الاح، بُخ. تسال نینمز رد ادخ هک دیوگن رگید سپ، تسا هتفرگ رارق شرع یور دنوادخ. دیایم مدای لببح نب دمحا لاثم یروف، دیایم شپ اهتبح نیا تقو ره. دنینم یلاثم؟! دراد ملع مه دنوادخ. دیتسه طیح نآ رب یلو، دیتسین پوت امش، دیریگب ناتتسد رد ار پوت کی: دیوگیم وٲو» یهیا امش تروص نیا رد، بُخ. دراد یملع یهطاح نآ هب هصالخ اما، تسین نینمز رد و تسال شرع رد

امش. مینک لیوات دیابن دیوگیم امش هکی تروصرد. دیاهدرك لیوات مه ار [2] «مُتْنُک اَمْنِیْأُ مُکْغَم یپوت هک مینک روصت تروص نیا هب ار ادخ. دراد یملع یهطاحا ینعی: «هملع» ینعی «وه» دیوگیم: تسا مهم مالسلال هیلع ترضح یهلمچ نیا هک تسال اچنیا؟! تسال شرع رد شدوخ و هتفرگ تسد رد ار ایشا، «اهیف» و تسالاعت م یادخ، «نوکی» لعاف. «اهیف نوکی» ای «اهیف نکمت»: دنیامرفیم ار نآ دیاب، «یوتسلا شرعلا یلع» دیوگیم هیآرگا. تسال شرع رد هکنیا هن، «اهیف نوکی». تسال رد رگا. «نیلقلثلال مکیف کرات یئا» میورب مالسلال مهیلعل تبیلها یهناخ برد هب دیاب. میمهفب. تفر لببح نب دمحا یهناخ برد هب ناوتینم، میمهفب ار نآ دیاب هک تسال یریبع ت لقت کی یاده امام نامز رد لببح نب دمحا. میورب مالسلال هیلع یاده امام یهناخ برد هب دیاب هکلب اما! دندوب نامز کی رد. درک تافو مالسلال هیلع ترضح زار تدوز یلاس دنچ وا. تسال هدوب مالسلال هیلع انعم هچ هب هک میسرپب لببح نب دمحا زایورب ای میورب مالسلال هیلع یاده امام یهناخ برد هب؟! تسال

یلیخ، دوب الاب ثیدحت ماقم رد یلیخ، دادغب رد لببح نب دمحا، درک انا ب ار ارماس هک لکوتم دوخ تهج نیمه هب، دش همراه هیقف هکنیا. دش اماما هک دوب مه رطاخ نیمه هب، دوب تنسلها یهجوت دروم دنیوگیم اهیلیخ. درادن یتهاق داهتجا هک دنتسنادیم ناشدوخ الا و دوب تشاد ثیدحت رد هک یمهم. تسال مهم رایسب یلو، دیایم منهذ هب بابلل ادرط اهنیا. تسال ثدحم و تسین دهتجم

نب دمحا، دریگب، تسال هدرک انب هیفلخ دوخ هک یرهش ناونعهب ار ارماس تساوخیم لکوتم یتقو دلج راهچ و هاجنپ. تسال هدش پاچ بوخ یلیخیقیقحت پاچ کی اب دمحا دنسم. دروا ارماس هب ار لببح دلج راهچ و هاجنپ رد، تسال بوخ یلیخیقیقحم و نیححصم زا هک طوؤنرا بیعش. تسال هدش باتک

دیوگیم ار نی مه، همدم رد. دینک هاگن ار نآ یهمدم. تسا هدرک پاچ ار لبَنح نب دنحا دنسم نبا زا. دمآ اجنآ هب مه وا. هذب سرد اجنآ رد و ایب ارماس هب امش لبَنح نبا: تفگ لکوتم: دیوگیم دنام هک زور دنچ. دناسریم ار مالسللامهیلع تیلبا لها تیمولظم هک تسا هدش لقن یاهلمج لبَنح نم! تسا نادنز اجنیا؛ [3] «یل انجس ارماس نوکی نأ»: تفگ!؟ یتفر ارچ: دنتفگ. تفر و درک امر هچ هب اجنآ رد، مالسللامهیلع نیی رکسع هک میمهفیم ریبعت نی زا. مشاب نادنز رد مه اوخیمن نجس هب یتقو رگید، نجس: دیوگیم ارماس لک هب وا. دندوب مه رکسع یهلحم رد. دندوب تروص داجیا ار ییاهتی دودحم هچ. تسا هدوب یهاگتسد و مد هچ دینی بب! دیورب رکسع یهلحم هب، دیتفر دندوب هدرک.

وا؟ تسا اچک دنوادخ هک درک لاؤس مه تیاور رد. دنزیم لاثم تروص نی هب لبَنح نب دمحا، لاجّ یأ یلع ادعب هتلبا. «ضرالای سیلف»: تفگ یروف مه قیلثاچ. تسا تاوامس عبس قوف: تفگ مه مالسللامهیلع ترضح هک یتقو. دنداد باوج تاللاؤس یهمه هب و دندروآ فیرشت مالسللامهیلع ترضح و درکیم ورشیشک دص نی هب - دشاب هدروخ مه مسق قیلثاچ اهاج زا یخر رب رد دیاش - دندادیم باوج اقآ نی هک ار یباوج نی مه، مدیسرپیم وا زا ار لاؤس نی و دوب رضاح اجنیا حیسم نآل رگا: تفگیم تروص نی هب مالسللامهیلع ترضح باوج زا نآل یلو، درکیم هرخسم تقو نآ ینعی. دادیم ار دنداد تفکشی.

ثیدح رد «هخآلای ف ایندلا» یدی لک و یشرع ریبعت قیلثاچ

نوچ، تسا هدماین بولقلال داشرا زا ریغ رد هنافساتم و تسه قیلثاچ ثیدح رد هک ییاهزیچ زا یکی و ایند نیام یهطبار، مالسللامهیلع ترضح هک تسا ثیدح زا یشخب نآ، دناهدرک عیطقنت نی ثیدحم راونا الاراچ رد هک مه یسلجم موحرم. تسا داشرا رد طقف نی. «...ایندلا مسر». دناه دومرف ار ترخآ؛ تسا قیلثاچ لئاس؛ ماهدرک ضرع اهراب. تسا دیلک کی نی. ددنکیم لقن داشرا زا طقف، دناه دروآ مالسللامهیلع نی نمؤملاریما مه هدند باوج و شدوخ نامز رد یراصن یملع تیصخش نیرتگرزب ینعی یروف! تسا ملع. هذب ناکت رس دنداد هک یباوج ره تسین رارق، ددنکیم لاؤس و یتقو اذل. تسا و ۀنچلا و ۀرخآلای نم ایندلا نی؟ «تسا یلاؤس هچ و لاؤس. ددنکیم هرخسم و دجنس یم ار اهباوج یلع ترضح تقو نآ؟ تسا تروص هچ هب ترخآ و ایند یهطبار؟ تسا اچک من هچ و تشهب؛ «رانلا ار یلو نی مه. «ایندلاب ۀطیحم ۀرخآلای و ۀرخآلای ف ایندلا»: دنداد باوج هب ددنکیم عورش مالسللامهیلع یدی لک اما، تسه یشرع یمالک یهاگ!؟ رتیدی لک و نی زا رتیشرع یمالک. تسا هماگنه. دینی بب سونایقا یارب مه و تسا یشرع مه هک تسا یاهلمج مالسللامهیلع ترضح یهلمج نی اما، تسین هن. تسا هدش هتشاگک ترخآ لد رد ایند؛ ماوع ریبعت هب. «ۀرخآلای ف ایندلا». تسا دیلک فراعم «ایندلاب ۀطیحم ۀرخآلای و ۀرخآلای ف ایندلا». دیآیم نآ اب ادعب ترخآ و تسه نآل نی مه، ایند هکنیا. دندادیم ار باوج نی مه، دندوب حیسم ترضح نآل رگا: تفگیم هک دوب یتانایب روطنیا ینعی.

[1]. ۵. یهی آ، هط.

[2]. ۴. یهی آ، دیح.

[3]. نېثدحم ل'بُلطې لکوتم لاجار: 44 ص، 1 ج، (ۀلاسرلا ۀسسوم پاچ) دمحا دنسم، لبَنح نب دمحا. [3] هباحصا ثیدحت یل داغ دق دمحا مامإل ناکو، کانه مهثیدح سلاجم اودقعی لمیقی ناک ثیح ارماس یل یلع دمحا مامإل هیل بهذف، ارماس یل لمّقی نأ (هـ 235) ۀنس رخاوا یف لکوتم لاهرمأف، دادغب یف

عنتم ا دقو داعف ،دادغب ىلإ دوعى نأ هيلإ هقيرط يف وهو هرمأف ،هُدْيُي نأ لكوت ملل ادب م ث ِضَصَم
دمحأ مامإلا رُطضاو ، (هـ 237) ةنس ديدج نم هيدتسي لسرأ م ث . همع نباو هيدلول إلا ثيدحتلا نم
نأ ضَفَرُو ،ضبقناف ،ديدج عون نم دجس يف ارماس يف نُوكيس هنأ فشتكا هنكلو ،هيلإ باهذل
الو ،هأقلى ىتح همامت ىلع ثيدجب ثدحي ال نأ ادهع هلالا طعأو ، ثدحي وأ كانه أتيب يرتشي
...» .يسبح دلبلا اذه نوكيو ،تَدَحُّأ نوديري امنإ :دمحأ مامإلا لاق .هيدلو ىتح دهعلا اذه نم ينثتسي

رب وایه طاحا نیع رد ، وایشا تقرافم رد یلماع ، لاعتم دن وادخ تاژندوب ینعم لای دح و تطاسب
ءایشا

تیقوبسم یهمزالم مدع (ه
اب یهلا تاژنارمالا سفن
لاعتم دن وادخ تاژندوب ققبا
رمالا سفن زا

رب وایه طاحا نیع رد ، وایشا تقرارفم رد یلماع ، لاعتم دنوادخ تاذ ندوب ینعم لای دحا و تطاسب
ءایشا

یعی ببط تی قوبسم (ز) لاعتم دنوادخ زا طبرلا لاعتم دنوادخ فاصتای فان ندوب قوباس هب

هب قوبسم ، دراد هک یعی عسوا اب رمالاسفن مامت :تسا نیا ماهدرک ضرع ررکم هک ییاهزیچ زا یکی
هک دیورن و غارس ینعی .تسا مهم یلیخ نیا .تسین قوباس زاب و اما .تسا هیلهایه بیغ تیوه
یتقو .تسا و هب قوبسم ، رمالاسفن رتسب مامت .تسا رمالاسفن رتسب رب قوباس دیوگب
عیرس هک تسین نیا تی قوبسم یهمزال اما .دوشیم تبث یدیحوت نیهارب ، میمهفب ار نیمه
.تسا قوباس میوگب هک تسا نیا زایلعا و .تسا قوباس و هک میریگب هجیتن

؟تسا تسرد ، میریگب هجیتن روطچ :درگاش

یناش هک میسریم یرتسب هب رمالاسفن رد .تسا قوبسم رمالاسفن رتسب نیا هکنیا :داتسا
دش تبحص نآ زا ددعتم تاسلج رد مهالبق .عیابطلا سفن ناش .تسا عیابط ناش ، رمالاسفن زا
تی عسوا رد مدرک ضرع اچنآ رد ؛تسا هدش مه یاهلاقم ؛... تسا دوجو حول زا عسوا رمالاسفن هکنیا
یعی سو فیطنآ و دنتسه هتباث نایعا .دنتسه عیابط ، یلوط و مهم رایسب ناش کی رمالاسفن
یالاب ، دنراد ناشدوخ هک ینطوم کی رد عیابط ؟دنتسه تروص هچ هب عیابط .دنهدیم لیکشت هک
کی نیا .تسا «طبرلا» تعیبط ، عیابط زا یکی .تسین ضرورفم یعیبط رگید ، تعیبط نآ
تیبلاله ناسل زا اهنت هک یثاروتسرد اب لاعتم یادخ .دراد غاونا و دراد قیداصم .تسا تعیبط
کی نیا رگا :دیمرفیم - دینکیم ادیپ اچک چیه ار تایبدا نیا - تسا هدش رداص مالسلا مهیلع
کی ،تسا عیابط یهمه رب قوباس هک ، و تاذ نطوم رد هک دیشاب هتشان راطتنا امش ،تسا طبر
هک یروطنامه .طبرلا طبر و .تسا طبرلا یعیبط رب قوباس و نوچ ؛اچ .دینک تسرد طبر روج
نیع الف نیعلانیع ،لبقلا لبق ،هلثیح ال و ثیحلا ثیح» :دیمرفیم مالسلا هیلع ترضح
دیهاوخم روطچ ،تسین اچنآ رد یعیبط یتقو .تسا قوباس ناکملا یعیبط لصا رب وائلصا .«هل
رگید ،دینک کرد تروص نیا هب ار اهنای یتقو .تفر عیابط زا یکی .دیربب اچنآ هب ار شقاصم
ینعی .دینکیم لامعا مه ار هیزنت ،دریگب تروص هیبشت هکنیا نودب ادعب .دیرادن یلکشم
و هک ریسم نیا زا .مهف نیا ریسم زا اما ،دیراذگیم رانک مه ار لیطعت .«هیبشتال و لیطعتال»
ار داضت لصا هک تسا واینی ؛«هلدض ال نأ فرع ءایشأل نیب هتداضمب و» .تسا عیابط قوف
تقو نآ ،تسا و تاذ هب قوبسم ،داضت لصا هک یزیچ .تسا هدروآ شقی داصم و یعیبط ناوئع هب
یالاب قیدضلا یعیبط ینعی .دشیم داضت لط تحت ،تشاد دض و رگا ؛!دشاب هتشاد دض دیهاوخم
!تسا بیجع ردقچ تانایب نیا .تفریم و

رب وا یهطاحا نیع رد ،وا زا ءایشا تقرافم رد یلماع ،لاعتم دنوادخ تاذ ندوب ینعملآ یدحا و تطاسب ءایشا

و تاملک زا هیبشت یفن (ح) هب لاعتم دنوادخ فیصوت فیصوت ؛اهنآ یهلیسو یراشا

تسررد قوبسم و قباس کی ،میوگی می تیقباس یتقو مه اجنیا رد ؛میوگب هچ سپ دیدومرف ،بُخ هک یتروص نامه هب .تسا طیحم هک تسا نیا مینادیم ام هک هچ نآ .تسین تسررد اذل ،مینکیم رمالاسفن رتسب مامت رب دراد هطاحا و ابانج تاذ .«هبانجب قیلی»

دراد هطاحا تفگ ناوتیمن مه زاب :درگاش

هک مینادیم نوچ .تسا عونمم لیطعت .میوگی رگید الاح ،مداد هک یحیضوت نیا اب ؛هلب :داتسا زا ینعی ،میربیم راک هب ار ظافلا یتقو و میدیمهف ار اهنآ یتقو .میوگب ار اهنیا میناوتیم هکنیا نودب و دیاهدرك کرد ار هیبشت طبابوضا الماک امش ینعی .میاهدش هدر هیبشت یفن رتلیف دیربیم راک هب وا رد ار نآ ،دینک هیبشت راچد ار هطاحا موهفم

دوشیم یراشا :درگاش

تسا یراشا نامه شلیلحت ؛هلب :داتسا

،تافص رد هک تسا مهم نیا اذل ؛دهدیم ناشن ار شدوخ ،قولخم هب تبسن تافص ددعت ۲: درگاش . . . مینکیم نایب ار نیابت و ددعت

«عجزامم» :دنیامرفیم مالسلال هیلع ترضح هکنیا .تفر مدای اما ،میوگب ار نیا متساوخیم :داتسا هجزامم .«عجزاممالا یلع ال» اما «اهیف نوکی» :دنیامرفیم مالسلال هیلع ترضح .تسا مهم یلیخ «اهیف نوکی» تروص هچ هب لاعتم یدخ هکنیا و ءایشا رد نآ روهظ ،هلا یامسا هکنیا رد .دراد یعاونا و« :دعب یهسلج یارب دناب ،هفیرش یهیا نیا ؟میراد هجزامم روج دنچ .دیرادرب ار هجزامم دیاب ،تسا

ملاع رد شدوخ یارب لاعتم دنوادخ ،دیرادرب ار عجزامم دیهاوخیم هک اجنیا رد ؛^[1] «لَعْلَعْلَلْ لَ L» کرد ار نآ امش یتقو هک یلثم ینعی ؛یلعا لثم .یلعا لثم اما ؛تسا هتشاذگ یددعت یاهلثم قلخ رکف نآ یور امش .تسا یبوخ یلیخ یاهلثم اهنآ .دیوشیمن هیبشت هب التبم ،دینک ینالقع . . . و یلولح هجزامم .میراد هجزامم زا یعاونا .دینک

נִירְהַאטְלָא נִיבִיטְלָא הֶלֶא וְדִמְחַמִּי עֵלְלָא יִלְלָא וְנִימְלָא לְאִבִּי עֵלְלָא דִּמְחַלָּא וְ

٦٠. יֵהִי אֵלֶּיךָ, חֲנָנִי. [1]